

Landskap: Snåland. .... *Upptecknat av:* Anna Andersson.....*Härad:* Sunnerbo. .... *Adress:* Späningsrås, Pjätteryd.....*Socken:* Pjätteryd. .... *Berättat av:* Anna Andersson m.fl.*Uppteckningsår:* 1932. .... *Född år* ..... i.....

<i>Uppteckningen rör</i>	<i>sid.</i>
Kloka Anna, och hur hon fick sin "klokskap".	1
Flinta - en klok gunma.	3
Johannes i Lilläng, som botade folk och kreatur.	4
Prästen, som lät sina pigor se djävulen dansa i lekstugan.	7
Segerhuva.	8
Skäntvisa.	9
Gåtor.	10
Ordspråk.	11
Julvisa.	12
Marsch.	14
Vaggvisa.	15
Jägarvisa.	17
Ordet ("djävul"). "järul".	18
Varsel.	20, 22
En liten flicka "går igen".	21

Skriv endast på denna sida!

45 sid.

	sid.
Skottårsfrieri.	23
Anekdot om en smed.	25
Hennadiktad Tombolavisa.	26
Hennadiktat födelserim.....	29
Ordspråk.	31, 38
Anekdot om en bonde.	32
Ordstäv.	33
Liten visa.	34
Per i Froafell han sådde klöverfrö.....	35
Rida, rida Ranka	36
Jullekar.	39
Fröken Agnes.	41

4772

Späningsrås i Pjätteryd den 20/12/1932.

"Kloka Anna", och hur hon fick sin "klokskap".

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jag får nu på grund av annonseringen, som jag sett i tidningen uppteckna en del små tilldragelser, som jag har reda på. Jag får börja med att Kloka Anna är född i Osnaköp i Pjätteryd. Hon var inte klokare än andra barn. I början av sin levnad, så skulle hon gå att hälsa på sin mormor, som bodde ett stycke därifrån. Hon blev mycket hungrig till hon kom fram till normodern. Och när hon kom i dennes stuga var gummnan ute. Men hon fick syn på att en gryta stod på å kokade. Hon gick å säg i den, där fanns något "smorigt" innehåll, det var en vit orm, som kokade. Hon tog en brödbit och doppade i spadet. När normodern kom in tälade flickan om vad hon gjort. Då blev gummnan snopen för hon själv tänkte göra sig klok. Men från den dagen kunde flickan göra en hel del små trollkonster, och folk anlitade henne. En gång hade en familj mistat sitt barn, och sökte länge efter barnet, men hittade det inte. Då gick fadern till Kloka Anna. Hon hade haft så många besök den dagen, så hon bad honom vänta till nästa dag och bjöd honom sova på höstänget. Men mannen kunde

inte sova. När det blev midnatt hörde han någon ropa ett konstigt namn, som han dock inte kunde uppfatta. Men där blev svar (ja). Sedan talades där så här. "Var har du varit, jag har väntat så länge på dig?" (svar) "Här va slagsmål på en plats och den ene fick ja nu, å den andre får jag nog snart." Så frågade hon så? "Här är en man som mistat sitt barn, var finns dä?" (svar) "Jo, det ligger i brunnen. När mannen hört detta gick han hem och mycket riktigt, barnet var i brunnen. Sedan en gång blev hon anmäld för länsmannen, och han skulle ta henne, men han kunde inte köra dit utan hästarna tog av vägen in i en sädesäker och där sprang di av och an så di va så svetta så svetten ranna av dem. Sen fick han sända kusken till Kloka Anna och be grannt att di skulle får köra där, och då fick di, berättar Kajsa i Linön.

Flinta - en klok gunna.

Sen för några år sedan gick här en gunna, som hade namnet Flinta. Hon botade kreatur och folk. Hon botade en ko på ett naboställe här som heter Lillenabb. Hon gick en gång förbi ett ställe nära här, som heter Ruke. Där gick en sugga. Flintan tog upp en smörgås och gav suggan och dagen efter dog suggan. Sen botade hon barn för "schervan" (Engelska sjukan). Dä gick till så här, på somliga tog hon av linnet å brände upp, tog askan i en liten knuta som skulle hänga i ett snöre om barnets hals i 3 dygn. Sen skulle askan dän av knuten och å läggas i vatten å barnet skulle dricka ur innehället. På somliga tog hon bäverjäll i knutan och den skulle hänga om halsen till det försvann av sig själv. Så mätte hon med ett snöre alla barnets lemmar och mellan var led. Så slog hon en knut och numlade en del otydliga ord. Jag har träffat henne själv många gånger.

4772

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Johannes i Lilläng, som botade folk och kreatur.

4

Så hade vi Johannes i Lilläng i Hamneda. Jag
har själv talat vid honom också. Han botade alla sjukdomar
på folk och kreatur. Folk skulle dricka vatten, som rann mot
norr, samt smörja sig med grädde. Han gjorde aldrig något ont,
men han blev anlitad av så många, så doktorn fick för litet
patienter och tog till Lilläng. Och så fort han kom in till
Johannes sa han till doktorn vem han var, så att han inte
behövde komma. Men sen blev han sjuk och dog en tid efter.
Johannes i Lilläng talade om för mig när han var yngre än innan
folk anlitade honom, så steg han upp kl. 3 på morgonen, så
sa hans hustru: "Va ska du uppe så tidigt? Jo, ja ska ut å
lässa av den stacken, som står i lodörren, ä när han kom dit
sto där en karl nä en rägsäck på ryggen. Han skulle nämligen
stjala, men vann inte gå dän. Det var något liknande en annan
gång. En pojke, som hette Fredrik skulle följa en flicka, som
hette Sally. Di behagade gå in i Lillängs jordgubbalann.

Där sto di på morgonen när Johannes kom ut, nä var simjordgubbe i handen ett kvarter från munnen å kunde inte flytta sig, "Sä, sa Johannes, nu har ni stätt här länge nog, så gän nu. Men akten er för att komma här fler gänger å sä gick di. Det var en flicka, som låg döende i Björstorp och doktorn va där å han sa hur många timmar hon kunde leva. Sä talade de om Johannes å sände bud efter honom. Doktorn var där också. När Johannes tittat på flickan en stund sa han (Törs väga) Det var hans ordstäv. Att hon blir bra, gå ner i ladugården å mjölka ur ett glas mjölk. Sä sa han vilken ko de skulle mjölka på. När de kom in må mjölken befallde han, att de skulle börja mata i henne mjölk. Det såg nästan onaturligt ut, men då gick å hon började å krya på sig med detsamma. Doktorn kunde ingenting göra Johannes, för han kunde ju inte förbjuda dem att ge flickan mjölk. Hon blev emellertid frisk å levde när Johannes talade om händelsen för mig, å det var många år efter. Jag vet inte om hon lever än. Kreatur botade hon på många ställen. Vi hade en ko, som fick sommarsjukan och var mycket medtagen. Gustav min man gick till Johannes. Denne var ett långt stycke från sitt hem på en äng och hjälpte till må hö. Gustav talade om kon å sjukdomen. "Ja, sa Johannes, (Tör väga hon blir bra) så ville Johannes visa Gustav en genväg. Sä sa Gustav, men ska ja inte ha något att ge kon? "Tör väga", sa Johannes att hon blir bra ändå, men vill du

4772

Äntligen ha något, så kan du väl gå med mig hem. Det gjorde han och fick ett par små degar havremjöl å vatten sammanrört. Kon blev emellertid bra, men det hade hon säkert inte blivit, om kon inte fått degarne. Och han ställde hem flera tjungods. Men han gjorde bara gått, så di kunde inte göra honom något. Så var det en gubbe, som Kajsa i Linön talade om. Han hette Falk och bodde i Krörenakärr, som gjorde en del ont, så folk va rädda för honom, men jag kan inte komma ihåg mer än han låg på sin dödsbädd, då kunde di inte fri honom för korpar, utan där satt korpar på bröstet på hohom sen han va dö.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
6

Anslut. av Konst. m.m.

4772

Prästen, som lät sina pigor se djävulen dansa i lekstugan.

Så var det en gång en präst, som hade två pigor. Där var emellertid dans på ett ställe och pigorna ba prästen, att de skulle få gå till dansen. Det lovade han, men han ville följa med. Det beständes på det villkoret, att när di kom fram till stugan, som dansen var, skulle prästen vända om hem å pigorna stanna på dansen. Nu blev det så, att när di kom fram till stugan, gick di till fönstret alla tre. Så frågade prästen va di säg. Så svarade pigorna, att de såg att de dansade och hade roligt. Sen tog prästen av sig sina galoscher och gav pigorna var sin. "Titten nu i fönstret", sa han. Å de tittade å ble förskräckta. Där satt ett lag vid ett bord å spelade kort, å mitt bland dem satt Satan själv och grinade, å va sät gla. Å bland dem som dansade sprang fullt av små djävlar. Pigorna blevo emellertid så förskrämda, så de följde nä prästen hem, (Berättat av Signe Sederberg, Lindhult 42 å vistas i Stockholm, men hon hade hört sin mycket gamla mormor tala om det.)

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

*Signe Sederberg
Mär. Ann Carlsson
m.m.*

*Signe Sederberg
Mär. Ann Carlsson
m.m.*

4772

"Segerhuva".

Så har jag två söner, som äro födda med Segerhuva; de äldsta Erik 23 år samt Gösta 16 år. Jag skulle gärna önska en årsbok, emedan jag besöker gamla vid så många tillfällen jag kan, så får jag höra saker berättas ibland, som jag hört i liknande former, så kan jag ju lätt skriva samma sak 2 gånger. Jag får be om så mycket ursäkt, för jag skriver så många fel, Barnen förvilla mig så tankarna bli så spridda.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

4772

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

Skäntvisa.

Uppå vår äng står en gammal lada
För Juli Anna å Juli A.

Uppå vår äng står en gammal lada
För Juli Anna å Juli A.

O Å kring den dansa 7 å 70 par
Ingen älskar jag mer än den jag har
Å denna älskar jag över alla
Å då ska ni få se att jag kan hålla
O Å henne älskar jag över alla
Å då ska ni få se att jag kan hålla.

4772

Gåta.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
10

Går och går och kommer aldrig till dörren.

(Klockan.)

Lapp på lapp, å det finns inte annat än lappar.

(Kålhudet.)

4772

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11

Ordspråk.

Ditt ord är mina fötters lykta, och ett sljus på min stig.

Bättre tiga än illa tala.

Gott samvete, dagligt gästabud.

(Så kan jag Grimborgsvisan, utom på ett par små ställen, men emedan jag tror, att brevet kan bli för tungt, å kanske den inte har något värde. Men om så önskas, kan jag skriva bådē den och en julalek samt kanske något mer. Får nu slúta denna gång med största högaktnings

Anna Andersson.)

Småland
Gunnars
Pjätsjöyd br
ppys 1932

4772

ppys Anna Andersson
o. författat av Dahl.
Göte
Spanngård
Pjätsjöyd

Julvisa.

Staffan var en stalldräng, han vattnar sina valla nu
Han vattnar sina fälör i valla
I ra i ra i raderaderala. vara en gång
Gossar lätom oss lustiga vara en gång
Blir det julen nu, julen nu,
Stjomfadderalla, julen nu.

Valla nu
Kronob. matcái

De två de voro svarta, ja svarta
De voro smala å smärta ja smärta,
I ra i ra i raderaderalla.
(Det samma som föregående vers)

De två de voro vita, ja vita
De voro varmedra lika, ja lika
I ra i ra i raderaderalla.....

De två de voro röda, ja röda,
De tjänste för sin fôda
I ra i ra i raderaderalla.....

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

— • —
12

4772

Den ena den var Appelgrå, ja Appelgrå
Den rider själva Staffan på, ja Staffan på
I ra i ra i raderaderalla.....

Gubben hette Joakim , ja Joakim,
Han bad oss alla att stiga in
I ra i ra i raderaderalla.....

Gunman hette Stina, ja Stina
Hon bakade bullar fina, ja fina
I ra i ra i raderaderalla.....

Pigan hette Anna, ja Anna
Hon gav oss öl av en kanna, ja kanna
I ra i ra i raderaderalla.....
Gossar lätom oss lustiga vara en gång
Blir det julen nu, julen nu
Tjomfaderalla, julen nu.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

Marsch.

Rida, rida gadde grå
Slog man en å
Långt bort i bäcken
Tappte natsäcken
Var ska värt bröllop stå
Uppå vår faders gärd.
Där växer löken
Och där galor göken
Å där kvittra lärkan
Å där sjunger svalan
Å där är så ljuselit att
Att vara om sommaren.

Vaggvisa.

Skatan satt på bjälén blå
Å snattrade med sina döttrar
Va ska vi i vinter bo
Fryser om våra fötter
Jo vi ska resa till Dannemark
Köpa sko för en halver mark
Tu ella try ella pepparkorn
Kattan bläser i silverhorn
Tuppen dansar med gullsko.

4772

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

Vaggvisa.

Ja ska köpa en gule vagn
Till min lilla Tryggve.
En gule pisk ska han ha i hand
O piska så många han råka,
Pigor och dränga till husbehov
Oxar å hästar över nog
Å många små pyttor på taket.

Jägarvisa.

Bönnen han gick sig ät timmerskog
Där fick han se en kräka på järskorn.
Den sköt han så det small.

Den kräkan var nyttig till mängahand**a** ting
För röven den gjorde han en festemöring,
Av hutet ,dä gjorde han en kyrkeknapp,
Å näbben dä gjorde han en tunnetapp
Å tarmarna vre han tå hundra famma rep.
Å fötterna gjorde han en dynggrep
Å kötettet det saltade han i tunnor å kar
För alla de steker , han skänkte sin far
Å fjärarna gjorde han bolstrar.

Den kräkan var nyttig till mängahanda ting
För röven den gjorde han en festemöring.

(Berättare till dessa visor, min farmor 72 är när hon dog. Död för 30 år sen.)

*Späningsräs
Späningsräs
Pjätteryd
1932*

4772 *Prof. Gunn Andersson*

Späningsräs i Pjätteryd den 28-29 februari 1932.

Ordet "järul".

Tack för brevet och uppmuntran att åter få skriva. Så får jag såmtidigt be om ursäkt för ja dröjt så länge, dels upptagen av arbete i hemmet min tid. Så har jag tänkt att skaffa så mycket upplysning i det viktiga ordet **järul**. Men saken faller sig ganska svår. Jag har besökt många personer och rädfrågat men utan nämnvärt resultat. Men en liten ljusning har jag fått, samt sen själv dragit den slutsatsen, att från början är nog saken den att en familj eller flera inflyttat från något främmande land till någon avsides plats i Sverige och för sig själva skilda från varandra. Så har kanske litet vidskepelse varit rådande bland värt folk som t. ex. om en främling blivit synlig vid en gård, och en människa blivit sjuk. Och för en 200 år sedan dålig läkarehjälp fanns att tillgå, personen inte blev botad, utan fick antingen dö eller tillbringa sin återstående livet i sjukdom. Jag vet särskilt i min uppväxt en flicka, som blev sjuk. Hon hette Elina Rehn. Jag vet en särskild person, som blev trodd för att ha ställt på henne sjukdomen. Jag är nästan säker på att personen ingen skuld hade i sjukdomen. Därför

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

Gunn Andersson

4772

tager jag den slutsatsen, att sådana förhållanden möjligen
rätt och att (djävulen) ^{järulen} kanske är en vanlig människa.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19

D. Dahlberg

4772

Varsel.

Så är det något om varsel. Det var en flicka, som låg döende, hon hette Anna Karlsson å bodde i Hesslerås. Hennes mor låg på govlet i jänta hennes säng. Det är moderna, som har talat om händelsen. Mitt på natten steg den sjuke upp och kröp ner på golvet i jänta moderna och pekade mot dörren, å sade så här: "Där står 2 vita änglar å glo på mig och Emma tittade upp och säg den också. Sen försvann di om en stund. Kort tid därefter dog flickan. Hon var i 25 års åldern.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20

4772

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
21

En liten flicka "går igen!"

Så var det en annan händelse. En liten flicka dog i Stockhult. Hon var bara en vecka. Hennes syster har talat om, att hon var 7 år då, men är 49 nu. Så vaknade hon mitt på natten. Då stod flickan vid hennes säng som om hon varit levande å hon såg när hon gick ut genom dörren. Å dörren vart stängd efter henne. Hon hade fått lov om en mössa den dagen, men kunde inte få den förrän dägen efter. Så fick hennes mor gå ut och tala om det för henne. Modern fick emellertid ingen ro heller, men sen blev det lugnt.

Varsel.

Så var det på ett annat ställe, som heter Strömhult. Det var på vintern 1922, stod där en vit skepnad på en soffa i köket. En flicka i konfirmationsåldern, som hette Berta såg den mitt på natten. Sen talade hon om det för de övriga om morgonen. På hösten samma år dog en pojke i 4 års åldern.

Sen var det likadant på samma ställe för 2 år sedan. Då sågo de vita skepnader i sitt sovrum mitt en natt. Och ett halvår därefter dog en pojke i 18-års åldern. Nämnda pojke såg också skepnaderna. Sen var det lika dant nu före jul, då såg hustrun på samma ställe hela rummet fullt med vita skepnader mitt en natt, men det var bara hon som såg den. Ännu har ingen blivit sjuk efter den händelsen.

Så finns det varsel på annat sätt. När man är borta i synnerhet på kvällarna, så hör jag honom komma å gå utanför 3 gånger innan han kommer. Å då är likadant om han kör, så blirar det flera gånger innan han kommer. Jag har hört berättas av gamla att sådant händer ofta; i all synnerhet om den människan, som varslar ska bli ovanligt gammal.

Skottärsfrieri.

⁽¹⁾
 Namn lille på skottärsdagen,
 ja frägar vänligt vill du bli min.
 Och längtan brinner så i mitt simm.
 Det är så ensamt på vägen vandra,
 man ingen glädje i livet fann.
 Ja därför frägar som flickor andra.
 Säg vill du bliva min lille man.

Lille tag mig på orden,
 och lät mig bliva din gunna kär.
 Jag kan, bedyra, att du på jorden
 ej bättre hustru uppleta kan.
 Skulle jag nu vänta i åren fyra.
 Det är ju skottär så långt emellan.
 Och nu min längtan är fasligt stor,
 ä dina strumpor jag glatt ska laga.
 Med värdig omsorg en sådan man
 Och aldrig skall du behöva klaga,

4772

Att knapp i skjortan där inte fanns.
Och jag har lärt mig ett hem att sköta
och lärt att spara på salt och ägg.
Jag därför litar på ordet dyra,
att säkert få ett uppriktigt Ja!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
24

4772

Anekdot om en smed.

Det var en gång en gubbe, som kom till en smed å ville ha vässt borr, så lade han förrut lätit vässa borren hos en smed, som nu var död. Så sa gubben så här: "Jag kan undra om du är lika styv till att vässa borr, som den", så närmde han namnet på smeden. Dä svarade denne smed. "Ja kan inte säga det nu, sen han är död är han väl lite styvare.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
25

Hemmadiktad Tombolavisa.

Uti Ljungby en basar är ordnad,
midsommarafhton och midsommardan.

Då vi hoppas var och en är road,
oss besöka minst den en dan.

Refr. Valuta ni får för vartenda öre,
nöjesskatt ,det ha vi ingen här.
Se mot backen, strax är flaggan före,
upp till festen uppå "Hunlebjär."

L. M. F. nu haver gjort sitt bästa,
ordnat trevligt uppå alla sätt,
här må ni tro, att var och en kan fästa;
som vill läta kovan rulla lätt.

Valuta får ni för vartenda öre.....

Och den platsen, som de hava utsett
för sin hembygdsfest i detta år
den är trevlig, där finns utsikt,
om till backens topp ni gör .....

Skriv endast på denna sida!

4772

Backens namn det vi ju känna alla
Humlebjär, det ha de döpt den till.
Brant den är, så att man lätt kan falla.
Var nu försiktig, det vi be er vill.
Valuta får ni för vartenda öre.....

Hav knoppen klar och stadga uti benen,
lät inte knäna alltför veka bli.
I annat fall så löper ni den risken,
att Herman Nilssons grusgrav trilla i.
Valuta får ni för vartenda öre,.....

Här har vi tortor även spettkaka,
vi ha gotter utav alla slag.
Varma korvar kan väl ock er smaka,
kom nu hit och njut i fulla drag.
Valuta får ni för vartenda öre.....

Kom till tombolan, du säkert vinner,
någon av de vackra saker där.
Uppå lyckans hjul du ser det skiner,
här vi lovar, turen med dig är.
Valuta får ni för vartenda öre.....

LUND'S UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

— • —
27

4772

Välkomna hit från vida bygder,
och giv oss bistånd i vårt företag,
men kommen blott med fina dygder,
och bliven hos oss uti fyra dar.

Valuta får ni för vartenda öre,
nöjesskatt, det ha vi ingen här.

Se mot backen strax är flaggan före,
upp till festen uppå Humlebjär.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
28

4772

Hemmadiktat födelserim från barn till föräldrar
passar i alla högre åldrar, men bäst på halvsekelsdagen.

I femtio år och många till,
jag ömt din panna smeka vill,
för allt du varit för oss har,
vår käre lille far.

Så många är du trälat näst,
var kväll du trött till vila gätt,
Fast kvällen mängen gång blev sen.
du tidigt sägs på morgonstund.

Det är för oss du detta gjort,
och tiden, den har ilat fort.
Nu börja vi som föst förstå,
hur du många trötta steg fätt gå.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

29

4772

Och "mojan" vid dinsida står.
Hon lika många tunga steg fätt gå.
Vi ej er kunna tacka nog,
därför att vi det ej förstod.

Ja så gärna bördan lätta vill,
men ack hur skall väl det gå till.
Vem kan väl härda ut som ni,
vi ä för svaga vi.

För när ni i så många är
blåttfrälat har från år till år,
allt gott jag eder önska vill,
ack om jag kunde hjälpa till.

Det enda jag kan göra nu,
är att önska mor och du
fick njuta lite mera lugn,
att bördan inte blev så tung.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
30

4772

Ordspråk.

Det som aldrig har vatt under hjärtat kommer aldrig dit.

(En styvmoers betraktelse.)

Så var det en Kong, som gick över en spång,
så brast spången, så sket Kongen,
så var det inte mer den gången.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

31

Anekdot om en bonde.

Det var en gång en gubbe, som skulle sälja potatis på torget. Så hade han röda å vita potatis. Så ville han ha 6 öre kilot för di vite, å 7 för di röde. Så när folk kom och frågade: "Va kostar potatisen (pärerna), så gubben" 6 för 7:an och röda för di vite.

4772

Ordstäv.

"Mojjer å mar, i stället för mera å mer."

"Fojjer å flar, i stället för flera å fler."

"Linnae å käst, i stället för kvast."

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
33

4772

Liten visa.

Ni har väl inte sett en liten dålige,

stackars dålige komma frani.

Jo, ja hörde hur han körde.

ifrän sjöen å till Tuna lann.

Han va väter om sina fötter,

å han hade vatten i sina sko.

Dä va en liten Jöng, Jöng.

Dä va en liten Jöng, Jöng.

Di sloe an i röven mä korvaskinn,

Di sloe an i röven mä korvaskinn.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

34

4772

Per i Froafell han sädde klöverfrö.....

Per i Froafell han sädde kloverfrö ur hattan,
ja, Per i Froafell han sädde klöverfrö ur hättan.
Å klovern ville va , å klovern vaxte upp,
å där blev 4 tunnor efter skäppan.
Å klovern ville va och där ble 4 tunnor efter skäppan.

Anders Perssons stuga
står i ljusan läga ,
alla ljusen brinna oppsan.
Hej hoppsan, lika gottsan,
inte gifter ja me sā i bräskan.
Tjo hej hoppsan, lika gottsan,
inte gifter ja me sā i bräskan.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

35

Rida, rida Ranka.....

Rida; rida Ranka,
Hästen heter Blanka.
Litén riddare så rar,
Ännu inga sporrar har.
När han den har vunnit
barndomsro försvunnit.

Rida, rida Ranka,
hästen heter Blanka.
Litén pilt ned ögon blå,
kungakronor skall han få,
när han den har vunnit,
ungdomsro försvunnit.

Rida, rida Ranka,
hästen heter Blanka.
Andra fanntag än av nor,
fröjda dig när du blir stor.
När du den har vunnit,
mandomsro försvunnit.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4772

Och när Kung Håkan vunnit,
båd sporrar, land och brud,
nog mindes han med vemod
den barndomssängens ljud.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
37

Baka för ro skull, för har jag inget bröd, så får jag
ingen ro.

Var och en är herre över sin stackare.

Människan spår, men Gud rär.

De gamla skall man ära, de unga skall man lära.

Den, son gapar efter mycket han mister ofta hela stycket.

Gamla kattor villa mä lapa, så när di ble gamla så är di
så förskräckligt "ohangena".

4772

Jullekar.

Julalek. (låna värme.).

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

39

Det gick till så här, att allt folket, som va på julakalaset ställde sig i ring i storstugan, så skulle en gå kring med en sticka i handen, till var å en å säga så här: "Låna värme". Så skulle personen, som blev tillfrågad svara så här; "Gå till min nabbo". Så fick nämnda person förflytta sig från den ena till den andre. Så skulle andra personer i ringen byta platser. Då skulle den, som gick omkring med stickan försöka ta platsen i stället för en av de andra. Var hon kvick nog att göra det fick den, som blev av ned sin plats gå omkring nä stickan istället. I annat fall fick den förre gå själv och försöka sköta sig bättre vid nästa ombyte.

En annan julalek. Gick till så här. Stolar och sätten sattes så, att det blev en ring. Så trädde en ring på ett snöre så långt, att det räckte om hela ringen. Sen skulle alla folken hålla i snöret å sjunga så här: "Denna ringen den skall vandra, från den ene till den andra. Låt den gå, låt den gå, låt den aldrig stilla stå! Så skulle två personer gå inuti ringen, den skulle försöka fånga ringen hos någon människa. Lyckades det fick den han tagit ringen ifrån gå. Så skulle det

va en, som gick efter den, som skulle ta ringen. Den skulle va i beredskap för att om möjligt någon skulle bli lurad. Det var av intresse, att den personen hann sätta sig först på den tomma platsen, å leken fortgick med samma säng.

(Så vet ja väl inte mer att skriva av värde, å dä ä kanske inte detta heller. Men jag kan åtskilligt av bitar t. ex. Luffarevisan, Flugarevalsen, En flinga, Verklig kärlek, Längtan, Ett tåg glöd från stationen, Sjömanskärlek, Björkeborgsvisan, Det spirar i Guds örtagård, Brustna strängar, Smålandssängen, Brudens fråga, Mor, Aftonrodnaden, Sakta falla vita flingor, Barndomshemmet, Rosen i öknen, Flickans klagan, Luckans land, Roslagens vackraste ros, Bröllopsklockor ringa, Far och mor; Den gossen, som jag älskade, Hjalmar och Ingeborg, En vacker visa, En flicka gick till stranden., Sjömansvisa, Länge sen dess, Friariet i myrstacken.)

Om någon av nämnda visor eller sanger skulle vara till gagn, skall jag mot tillståelse nedskriva den. Jag vet, att tiden är knapp, men jag skall om så är påskynda skrivningen nästa gång, samt fär härmed sluta med största högaktning.

Anna Andersson.

Fröken Agnes.

Fröken Agnes uti dystra drömmar går,
 uti nattens tystnad ingen ro hon får.
 Hennes rum var fint och hon var sidenklädd,
 insomnar sljuvt uppå en spetsprydd bädd,
 uppå norda kretsar, uppå bal och fest,
 stackars Agnes måste vara med som gäst.
 Hon spelar dansar fast att ingen ser,
 att hjärtat blöder och att munnen ler.

Stackars Agnes har en elak far,
 som utan misskund kom på hennes sal.
 Greve Regnhuld var här hos mig på strand,
 och anhöll om att få din väna hand.
 Hon "gignar" ner, men fattar genast mod,
 "Visst är ni för mig en far så god",
 men förlät, att jag mig aldrig gifta vill,
 och aldrig höra Greve Regnhuld till,

O, hör villat barn, skriker fadern då,
 skall du ej som andra följa tiden's sed,
 det är ej för snart din frökentid ta**t** slut,
 och din plikt att lyda är förutan prut.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

4772

Stackars Agnes näste repa mod på nytt,
fast full av rädsla svarar hon rätt sturskt,
"torparsonen Gustav är min enda tröst,
honom jag ej lämnar, glad i döden går
för den jag älskat sedan barndomsår.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

42

Så kan jag fröken Agnes i en annan upplaga, men den är oförskänd, men det kan inte jag hjälpa.

Fröken Agnes var begävad ned förtjusande behag,
och hon önskar bli forlovarad allt mer för varje dag,
aldrig funnits någon tärna, mer fri från "van men dygd",
och hon önskade/så gärna, taga avsked av sin bygd.

Hennes ögon gick som snurran, när en karl mot henne log
å den lilla söta Agnes, snurrar runt i yrfläng dans
å de marmorvita pattar svälla högt mot hakan upp,
ingen klädning mer passar fröken Agnes sköna kropp.

Flicka lilla, du blir för frodig, sade ängsligt hennes far,
Du skall rida, du är modig, en bra ritt varenda dag,
Söta pappa, i det fallet vill jag lyda utan prut,
jag vill genast gå till stallen, och med kusken rida ut.

Hon från denna stunden dagligt, utav kusken tar blian,
och det kändes så behagligt, och det gav så god notion.
Sadelknappens jämna spillning, verka höga retelglin,
och av vällust går en ilning, sist igenom närg och ben.

4772

Hon ej fruktar någon fara, hon vill blott att det skall gå,
jänt hon ropar klatscha, var ej rädd, kör bara på.
Snart en hästman Agnes blivit, ryktar själv sin häst i blann,
och den ofta foder giver med sin egen fina hand.

Men en afton just i skummet, då hon gick så onsorgsfullt,
i det mörke foderrummet, hon i halmen vräks omkull,
dock hon lät sig ej förskräcka, utan teg som munnen sill,
fast två grova händer kändes, hälla fast om Agnes då.

Ja, hon teg, fastän hon kände, att hon blev hälلن kvar,
tills att kusken blir förlägen, lätsar, att han kommit fel.
Ej väl detta är min Lisa, detta passar ej för mig,
men den djärva Agnes lugnar, hon var nöjd med kuskens val.

Är det fröken själv kanhända, o förlåt mig då,
men nu är det försent att vända, säger hon, kör bara på.

Kusken sprattlade villt i halmen, för han var en flink husar,
å han sjöng uppå den sängen, han av misstag börjat har.
Agnes ropar som i yra, var ej rädd, det är vi två.
Och han lyder gånger fyra, utan tanke på sitt näl.

Snart den ljuva stund är nära, då hon vet på vem hon tror,
att bli kvitt den lumpna äran, som så gärna Agnes vill,

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

44

4772

Sinnande i vällustfloden, röpar Agnes sedan säll,
"hädanefter ger ja foder åt min häst varenda kväll."

(Jag får be så mycket om ursäkt.)

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

45